

MOJ DOM

Glasilo Pokrajnske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 2.

Ljubljana, 20. marca 1937

Leto XVII.

VABILO

na

redni občni zbor

Prvega društva hišnih posestnikov
v Ljubljani,

ki se bo vršil

v torek, dne 6. aprila 1937, ob 6. uri
zvečer v beli dvorani hotela »Union« v
Ljubljani.

Dnevni red:

1. Odobrenje odborovega poročila v preteklem letu.
2. Računski zaključek za leto 1936. in proračun za tekoče leto.
3. Določitev članarine za leto 1938.
4. Volitev odbornikov.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Slučajni predlogi članov.

Ako bi prvotno določeni občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal ne glede na število članov.

Slučajne predloge morajo člani najmanj 8 dni pred občnim zborom pismeno izročiti odboru.

Vstop je dovoljen samo društvenim članom.

K prav obilni udeležbi vabi

odbor.

Ljubljanski mestni proračun za leto 1937-38

Ko je bil pred kratkim razgrnjen osnutek mestnega proračuna ljubljanskega za leto 1937/38 davkoplačevalcem na vpogled, je zastopnik našega društva ves proračun natančno pregledal in pri tem ugotovil, da so izdatki nekaterih posameznih postavk izdatno povišani, na drugi strani pa se je prepričal, da so dohodki na vodarini, gostiščini in kanalski pristojbini kakor tudi na dokladi k direktnim davkom preizkušeni. Osnutek proračuna je predvidel 10% odpisa na najemnine pri podlagi za vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino, kar pomeni, da bi hišni posestniki v prihodnjem proračunskem letu izgubili na najemninah okrog 12 milijonov dinarjev, kar bi prineslo popolno katastrofo za ljubljansko hišno posest, če bi to postalo dejstvo. Nasprotno je resnica, da se bodo najemnine v tekočem letu povišale za kakih 3 milijone dinarjev vsled že izgotovljenih in pa še na novo sezidanih stanovanjskih hiš. Pri davčni upravi smo ugotovili, da se je v letu 1936. na najemnine vsled praznega stanja in vsled neizterljivosti odpisalo komaj 1 milijon dinarjev, tedaj je proračunjeni dohodek absolutno prenizek.

Ravnotako je prenizek dohodek na dokladih k direktnim davkom, ko se jih je

kot neizterljive odpisalo 15%, kar nikakor ne odgovarja dejanskim razmeram. Ti navedeni odpisi se ne vršijo nikjer drugje in se tudi pri mestni občini ljubljanski doselej niso vršili, ker tako visokih izpadkov na mestnih dokladah in nakladah ni bilo v nobenem letu.

Vsled tega smo sestavili obširno spomenico in jo izročili po posebni deputaciji g. predsedniku mestne občine dr. Juru Adlešiju, kakor tudi načelniku finančnega odbora g. profesorju K. Dermastiji. Zastopniki našega društva so pri obeh podarjali, da je treba občinske doklade in naklade primerno znižati in da je to sedaj lahko izvršiti, ker se je pokazalo, da so dohodki prenizko stavljeni v proračun. Finančni odbor se je res prepričal o upravičenosti naših predlogov in zahtev ter je dohodke iz vodarine, gostiščine in kanalske pristojbine povišal za 5% in kot izpa-

Navedena spomenica se glasi:

Zastopniki sedanje občinske uprave so nam večkrat izjavili, da bi bili pripravljene znižati doklade na direktno davke, kakor tudi vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino, če bi v kritje izdatkov predlagali in zamogli dobiti nove dohodke. Ko pa smo pregledali sedanji razgrnjeni predlog osnutka občinskega proračuna za mesto Ljubljana za leto 1937/38, pa smo ugotovili, da so sedanji dohodki mnogo preizkušeni in da so se sedaj prvič pri osnovni podlagi direktnih davkov, kakor tudi pri vodarini, gostiščini in kanalski pristojbini odbili 15% oziroma 10% odbitki, kakor da bi se predpisi direktnih davkov, oziroma vodarina, gostiščina in kanalska pristojbina znižala na 15% oziroma 10%. Mišljeno je v tem smislu, da bodo navedeni dohodki v toliko padli in da Mestna občina ljubljanska predpisane doklade oziroma davščine ne bo prejela v polnem znesku, temveč za 15% oziroma 10% manj, kakor znašajo dotični predpisi državnih davkov oziroma najemnin.

Da so dohodki od vodarine, gostiščine in kanalske pristojbine, kakor tudi na proračunjeni 60% dokladi na direktno davke mnogo preizkušeni, dokazujejo sledeče, uradno ugotovljene številke:

	dinarjev
1. V letu 1936 se je na najemninah radi neizterljivosti in radi praznega stanja pri davčni upravi za mesto Ljubljana odpisalo okrog 1 milijon dinarjev, tedaj bi bilo za odpisati na 6½% vodarini okroglo Din 70.000.—, medtem ko je v osnutku proračuna mestna občina odbila od 11,800.000.— Din 770.338.—, tedaj je preveč odbitih	700.000.—
2. Enako je v osnutku odbitih 10% na gostiščini, kar znaša pri novih in starih hišah previsok odbitek	280.000.—
3. Pri kanalski pristojbini se je odbilo tudi 10% z zneskom Din 355.540.—, mesto pravilno okrog Din 55.000.—, tedaj je pri kanalski pristojbini preveč odbitih okroglo	300.000.—
Mestna občina ne bo izgubila pri vodarini, gostiščini in kanalski pristojbini popolnoma nič več, razen kolikor bo davčna uprava odpisala radi praznih stanovanj in vsled neizterljivosti, kar pa znaša okrog 1 milijona Din.	
4. Mestna občina pa bo nasprotno dobila vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino od v letu 1936. zgrajenih hiš in ker se je glasom uradne statistike v letu 1936. sezidalo in prišlo pod obdavitvev 480 stanovanj in če računamo povprečno stanovanje samo Din 6000.— letno, bo znašala najemnina okrog 2,800.000 Din in bo mestna občina prejela na vodarini, gostiščini in kanalski pristojbini od tega najmanj	250.000.—
5. Razen tega se je koncem leta 1936. dozidalo precej hiš in med temi tudi tri in štirinadstropne in se jih bo dozidalo še v letu 1937., katere najemnine bodo znašale najmanj in to nizko računjeno 1 milijon dinarjev, od katerih bo mestna občina zopet dobila okroglo	100.000.—
6. Pri predpisu osnovne podlage za odmero občinske doklade je v osnutku odpisanih 15%, tedaj polnih Din 2,482.312.—, kar je ogromno preveč. Tega odbitka se dosedaj ni nikoli upoštevalo in faktično tudi ne bo obstojal, ker se bo v letu 1937. davčna osnova povišala,	

Odnos: 1,630.000.—

Prenos: 1,630.000.—

nikakor pa ne znižala. Treba je upoštevati, da je g. finančni minister izdal strogi ukaz, da je pridobnino višje odmeriti, tedaj ne more biti govora o znižanju. Zgradarina bo predpisana v istem znesku, oziroma v še povišanem, ker bo prišlo več hiš, ki so imele davčne olajšave pod popolno davčno obvezo, tedaj tudi v plačevanje občinskih doklad. Premalo je tedaj na dokladah proračunjenih najmanj za 1,200.000.—

Skupaj je tedaj premalo proračunjenih 2,830.000.—

Iz tega premalo proračunjenega skupnega zneska se lahko znižajo doklade na direktne davke zopet na 45% in ker se da v več postavkah tudi še precej črtati in prihraniti, se lahko znižajo še avtonomne doklade za stare in nove hiše v primernem odstotku.

Popolnoma napačno je naziranje, da so za proračun merodajne knjige mestnega knjigovodstva, temveč so merodajni edino predpisi pri davčni upravi. Sklicevanje, da se je v I. polletju mnogo manj plačalo kakor je bilo proračunjeno, je krivda v tem, ker se niso pravočasno pošiljali opomini za vodarino i. t. d. in so se opomini za plačilo vodarine, gosaščine in kanalske pristojbine poslali za I. in II. četrtletje v mestu Ljubljani meseca septembra in oktobra, v bivših okoliških občinah pa šele meseca decembra 1936. Na ta način je bilo največ teh občinskih davščin plačanih šele za pol leta, koncem leta 1936. Opomini za III. in IV. četrtletje oziroma pravilno za IV. četrtletje 1936 in I. četrtletje 1937 pa še niso razposlani in bo občina vse te naklade v polnem znesku prejela. Če hišni lastnik ne plača teh naklad pravočasno in tudi ne z rubežnijo, stavi mestno poglavarstvo hiše pod prisilno upravo in dobi tako končno vse predpisane naklade.

Ravnato je napačno tolmačenje, da mestna blagajana ne bo prejela vsega zneska na dokladah k direktnim davkom. Obračun pri davčni upravi se je z davkoplačevalci napravil šele v IV. četrtletju 1936 in so bili dotični opomini dostavljeni šele meseca novembra 1936 in je največ davkoplačevalcev povišek občinskih naklad za 15% plačalo šele meseca decembra 1936 oziroma v I. četrtletju 1937. Vse te doklade pa bo mestna občina prejela.

Ker imamo v dravski banovini najvišje doklade in znaša banovinska v Ljubljani 55%, v drugih banovinah pa večinoma 10% do 20% in največ 25%. Vse doklade v Zagrebu znašajo skupaj 65%, v Ljubljani pa bodo s povišano cestno doklado znašale 127%, tedaj skoro polovico več kot v Zagrebu. V Beogradu pa znašajo vse doklade skupaj 26%.

Naravno je, da se davkoplačevalci trudijo, da bi se doklade v Ljubljani znižale, ker bi bilo to v interesu vse Ljubljanice. Tudi pripominjamo, da je gospod finančni minister dal občinam strog ukaz, da je treba proračune v interesu splošnega gospodarstva znižati in nikakor ne poviševati, kakor je mestna občina napravila v osnutku proračuna za leto 1937/38.

Prosimo, da se te naše predloge upošteva in občinske davščine primerno zniža, ker je jasno dokazano, da je za to dovolj kritja.

Se ena povišana obremenitev ljubljanskih davkoplačevalcev

Predno je stopil leta 1929. v veljavo novi zakon o vzdrževanju samoupravnih cest, mestna občina ljubljanska ni imela posebnega okrajnega cestnega odbora, temveč je vse ceste v svojem okraju vzdrževala občina sama in vodila tudi vse tozadevne posle. Po novem cestnem zakonu in pravilniku pa se je mesto Ljubljana združilo z bivšim okrajnim cestnim odborom ljubljanske okolice v en skupen okrajni cestni odbor, kar ni v skladu z zakonom, ki predpisuje za vsak okraj svoj cestni odbor. S tem so narastli za ljubljanske davkoplačevalce nove doklade, za okoliške pa so se seveda izdatno zmanjšale z ozirom na visoko davčno podlago v mestu Ljubljani.

Okrajna cestna doklada se je za novi cestni okraj letno določevala okrog 5%, za leto 1936. je bila določena na 7%. Za novo proračunsko leto pa je okrajni cestni odbor določil 12% okrajno cestno doklado, vsled česar bodo ljubljanski davkoplačevalci plačali v tekočem proračunskem letu okrog 800.000 Din več, kot v lanskem letu, kar pomeni zopet težko obremenitev ljubljanskih davkoplačevalcev. V mestni proračun ljubljanski je prispevek okrajnega cestnega odbora proračunjen kot dohodek z zneskom 550.000 Din, medtem ko je v proračunu cestnega odbora pod strošek 800.000 Din.

Predsednik okrajnega cestnega odbora je mestni predsednik, razen tega še trije ali štiri mestni svetniki ljubljanski. Drugi člani okrajnega cestnega odbora so pa iz okoliških občin (okrog 20 po številu). Ka jje dovedlo do tega povišanja, nam ni znano.

Davčni dohodki za leto 1937/38

Državni dohodki od neposrednih davkov so v predlogu proračuna za l. 1937/38 predvideni v višini 2.479 Din, to je za 180 milijonov Din več, nego je predvideno v proračunu za tekoče leto. Za posamezne vrste davkov so v primeri s tekočimi proračunom predvideni naslednji dohodki (v milijonih Din):

	proračun predlog		razlika
	1936/37	1937/38	
zemljarina	450	460	+ 10
zgradarina	270	280	+ 10
pridobnina	280	310	+ 30
rentnina	40	40	—
družbeni davek in dividendni davek	190	190	—
uslužbenski davek	220	232	+ 12
samski davek	2	2	—
obresti	20	20	—
splošni neposredni davki	1472	1534	+ 62
davek na poslovni promet	660	760	+100
vojnica	7	7	—
izredni doprinosi k uslužb. davku	75	78	+ 3
dolgovani davki	85	100	+ 15
skupaj	2299	2479	+180

Najobčutnejše povečanje je v proračunu predvideno pri davku na poslovni promet, ki naj v prihodnjem proračunskem letu prinese 760 milijonov Din, to je za 100 milijonov več, nego je predvideno v tekočem proračunu. Iz ekspozicije finančnega ministra je razvidno, da kaže donos tega davka rastočo tendenco tako v notranjem prometu kakor tudi pri uvozu. Povišanje je predvideno brez povečanja davčne stopnje. Očitno bodo poostriili kontrolo pri po-

biranju tega davka, ki se ponekod ne plačuje v redu in bo donos večji, če bo davčna administracija povsod tako strogo postopala kakor v Sloveniji.

Povečanje donosa pridobnine za 30 milijonov pričakuje finančni minister glede na zboljšanje trgovinskega prometa in gospodarske delavnosti, glede na povečanje števila novih obvezancev in glede na davčni dodatek po čl. 21. proračunskih dvanajstin za 1935/36, čigar finančni efekt se bo šele sedaj pokazal. V letu 1935/36 je prinesla pridobnina že 287.7 milijona Din; v prvi polovici tekočega proračunskega leta (april-september), ki je vedno slabša nego druga polovica, pa je znašal donos 141 milijonov.

Večji donos uslužbenskega davka pričakuje finančni minister glede na dejanske dohodke v prvih šestih mesecih tekočega proračunskega leta, ki so znašali skoro 121 milijonov Din. Glede na ugodnejše cene kmetijskim proizvodom pričakuje finančni minister tudi večji donos od dolgovanih davkov. Isti momenti so bili merodajni pri povečanju proračunske postavke za donos zemljarine. Predpis zemljarine znaša v naši državi 540 milijonov Din, od tega pa je treba odbiti 80 milijonov za neizterljivo zemljarino, za odpis zemljarine zaradi elementarnih škod itd. Pri povečanju donosa zgradarine je upoštevati okolnost, da je bilo zadnje leto zgrajenih precej novih hiš. Odmera ostane ista kakor lani v višini 319 milijonov Din, dočim je donos predviden v višini 280 milijonov.

Avtonomne doklade na neposredne davke

Že ponovno smo poudarjali, kako ovirajo visoke samoupravne davščine gospodarski razvoj v dravski banovini in otežkočajo konkurenčno sposobnost v primeri z drugimi banovinami. Posebno hudo občutimo v dravski banovini neenakost pri avtonomnih dokladah na neposredne davke, ki pri nas že znatno presegajo 100% osnovnega davka. V proračunskem letu 1936-37 se n. pr. v Ljubljani pobira 60% občinska doklada (doslej 45%), 50% banovinska doklada (doslej 53%), 5% nadomestna cestna doklada (doslej 5%), kar znaša skupaj 115% (doslej 103%). Vrh tega se pobira še sreska cestna doklada, v združenih zdravstvenih občinah 5% zdravstvena doklada in od trgovcev, obrtnikov in industrijcev še zbornična doklada. To so huda bremena, ki jih tem težje občutimo, ker v drugih banovinah ne dosežejo tako velike izmere. Po podatkih, ki smo jih povzeli iz izdane publikacije finančnega ministrstva o državnih in samoupravnih uslužbenih, banovinskih in občinskih financah za leto 1935-36, znašajo samoupravne doklade v največjih mestih, kakor sledi: (v banovinski dokladi je upoštevana tudi cestna doklada, ni pa upoštevana zdravstvena in sreska cestna doklada).

	proračun doklada		skup.
	administr.	obč. ban.	
Beograd	161.2	20%	20%
Skoplje	31.2	—	20%
Niš	9.4	10%	30%
Kragujevac	7.4	20%	30%
Subotica	27.7	43%	53%
Sombor	8.4	44%	54%
Banja Luka	7.2	35%	55%
Novi Sad	29.5	49%	59%
Petrovgrad	10.6	50%	60%
Zagreb	119.2	40%	65%
Karlovac	7.4	40%	65%
Sušak	13.5	50%	75%
Dubrovnik	9.5	57%	77%
Senta	10.1	70%	80%
Varaždin	7.4	56%	81%
Vel. Kikinda	8.8	76%	86%
Osijek	21.3	71%	96%

Maribor	21.9	40 %	58 %	98 %
Ljubljana	45.2	45 %	58 %	103 %
Split	22.3	85 %	20 %	105 %

Mestna občina v Sarajevu je pobirala v l. 1935-36 diferencirano občinsko doklado, ki se progresivno giblje od 11-93%, dočim znaša banovinska doklada 20% (proračun administracije je znašal 30.3 milijona Din).

Gornja primerjava, ki se nanaša na vsa mesta v Jugoslaviji, v katerih presega občinski proračun administracije (brez podjetij) 7 milijonov Din nam kaže, kako velike razlike obstojajo pri nas pri obremenitvi davkoplačevalcev zaradi samoupravnih doklad. Medtem ko znašajo samoupravne doklade (brez sreske cestne) v Beogradu, Skoplju, Nišu in Kragujevcu le 20% odnosno 30%, se povzpnejo v Ljubljani in Splitu na višino preko 100%. Ljubljana je tu na predzadnjem mestu pred Splitom, z letošnjim povišanjem občinske doklade s 45 na 60% pa bo zavzela brez dvoma poslednje mesto z največjo obremenitvijo. Pri tem je zanimivo, da je v mnogih mestih z manjšo obremenitvijo občinska doklada razmeroma visoka in v nekaterih mestih celo večja nego v Ljubljani; to pa, kar je odločilno, je banovinska doklada, ki znaša drugje le 10, 20 odnosno 25%, pri nas pa je znašala lani 58% (letos 55%).

Oprostitev davka oseb z devetimi otroki.

V členu 22. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih se člen 11. zakona o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitev oseb z devetimi in več otroki izpreminja in se glasi: Tisti davčni zavezanci po zakonu o neposrednih davkih, ki imajo devet ali več otrok, so oproščeni plačevanja neposrednih davkov in doklad (razen samoupravnih), ki se odmerjajo na te davke. To velja tudi za zadruga, če izpolnjuje vsaj en zakonski par prednje pogoje. Do oprostite imajo pravico samo osebe, katerih davek po vseh davčnih oblikah ne presega 500 Din in ki njih najmlajši otrok ni starejši od 14 let. Pravica do davčne oprostitve se oceni po tej določbi tudi pri osebah, ki so po prejšnjih zakonskih določbah oproščene plačevanja davkov.

Nova šolnina

S posebnim amandmanom k finančnemu zakonu se spreminjajo tudi šolske takse za srednje in visoke šole. Kakor doslej se ravna višina šolske takse po višini neposrednih davkov, ki jih plačujejo roditelji učenca. Doslej so obstojale tri skupine taks, v novi razpredelnici pa sta samo dve skupini in znaša taksa (v dinarjih):

višina davka	znesek takse	
	II. skup.	I. skup.
preko 800—1.000	75	100
1.000—3.000	112.50	150
3.000—5.000	150	200
5.000—6.000	262.50	350
6.000—7.000	300	400
7.000—8.000	375	500
8.000—9.000	487.50	650
9.000—10.000	600	800
10.000—12.000	750	1.000
12.000—15.000	1.125	1.500
15.000—20.000	1.500	2.000
20.000—25.000	1.875	2.500
25.000—30.000	2.250	3.000
30.000—40.000	2.625	3.500
40.000—50.000	3.000	4.000

Pri vsoti davkov, ki presega 50.000 din, se za vsakih nadaljnjih začetih 1000 Din poveča taksa še za 10 Din.

Na visokih šolah se plačuje za vsak semester znesek, ki je naveden v I. skupini, na ostalih šolah pa se plačuje taksa za vse šolsko leto, in sicer na srednjih šolah za nižje razrede po II. skupini, za višje razrede (5., 6., 7. in 8. razred) po I. sku-

pini. Na učiteljskih, srednjih tehničnih šolah, višjih ženskih obrtnih šolah, trgovinskih in pomorskih akademijah, dvorazrednih trgovskih šolah, bogoslovjih, železniških prometnih šolah in šola za sestre pomočnice se plača taksa po I. skupini. Na babiških šolah se plača taksa po II. skupini, v meščanskih, strokovnih obrtnih šolah in gozdarskih šolah pa po II. skupini. Kakor doslej se za prvega otroka plača polna šolnina, za ostale pa polovična. Šolnina se ne plačuje na osnovnih šolah, kmetijskih šolah, rudarskih šolah in splošnih obrtno-trgovinskih šolah. Tudi se ne plačuje taksa za učence, katerih roditelji plačujejo manj nego 800 Din davka na leto (doslej 300).

Če je davčni zavezanec kakšne davčne oblike oproščen, se določi davek po čl. 3. zakona o neposrednih davkih.

Člen 3. zakona o neposrednih davkih se v zadnjih dveh odstavkih glasi:

»Začasno oproščeni davek se odmerja in vpisuje v celokupni davčni predpis za dotičnega davčnega zavezanca in ta del davka se s pozivom na dotično oprostitev obenem odpiše davčnemu zavezanca. V vseh primerih, kjer se na podstavi višine davčnega predpisa (davčni cenzus) pridobe ali izgube izvestne pravice, se jemlje v poštev celokupni davčni predpis za dotičnega davčnega zavezanca v smislu predhodnega odstavka.«

Iz teh zakonitih določil jasno sledi, da morajo lastniki hiš z davčnimi olajšavami plačati šolnino od višine davkov kot bi ne uživali davčnih olajšav, tedaj se morajo davčna potrdila izdajati na znesek zgradarine, ki odgovarja davku na dohodek od starih zgradb, tedaj 12% zgradarino in dopolnilni davek.

Odločbe glede stroškov za hodnike

Kraljeva banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z odločbo z dne 4. junija 1936 V No. 1771/2 odločila:

Mestno poglavarstvo v Ljubljani je na osnovi §§ 122. in 123. gradbenega zakona z dne 7. junija 1931, ki je stopil v veljavo dne 16. decembra 1931, odmerilo z odločbo VI. št. 56.666/34 z dne 12. februarja 1935 N. N., posestnici v Ljubljani Din 4.798-21 kot povračilo stroškov za napravo hodnika ob njeni hiši in posestvu, parc. št. 8., N ceta. Zoper to odločbo je vložila imenovana v zakonitem roku pritožbo na kraljevsko bansko upravo v Ljubljani, izpodbijajoč odločbo radi nezakonitosti.

Proučivši predmeten spis in pritožne ugovore je kraljevska banska uprava na osnovi paragrafa 114. z. u. p. v zvezi s § 139 gradbenega zakona odločbo mestnega poglavarstva v Ljubljani, VI. št. 56.666/34 z dne 12. II. 1935

razveljavila

radi nepravilne uporabe zakona.

Razlogi:

Po določilih z. u. p. mora oblastvo zaradi ugotovitve strankinih pravic ali obveznosti podvesti stanje stvari, dognano v ugotovitvenem postopanju pod abstraktne norme veljavnega zakona.

Tako se z odločbo ustvarjajo, ukinjajo ali izpreminjajo pravni odnošaji tangiranih strank.

Dejanje, ki je predmet pritožbe, je bilo ustvarjeno v l. 1928., ko je mestna občina ljubljanska napravila hodnik z robniki ob bivšem posestvu pritožne stranke, kar občina tudi priznava. V navedeni dobi je bil v veljavi še stavbni red za mestno občino ljubljansko z dne 25. V. 1896. dež. zak. št. 28., ker je novi gradbeni zakon zadobil obvezno moč šele dne 16. decembra 1931, kakor je določeno v § 139. tega zakona.

Zbog navedenih pravnih in stvarnih dejstev bi bilo moralo prvostopno oblastvo presojati vprašanje o povračilu stroškov za napravo konkretnega hodnika po določilih tedaj veljavnega stavbnega reda ljubljanskega, ne pa po določilih novega gradbenega zakona.

Ker so bile z odločbo mestnega poglavarstva kršene prisilne določbe z. u. p. se je morala izpodbijana odločba zgolj iz formalnih razlogov razveljaviti, ne spuščaje se v stvarno presojo predmeta.

Zoper to odločbo ni nadaljnje pritožbe po redni administrativni poti.

Amandmani za hišne posestnike

Narodni poslanec dr. Riko Fux je vložil v finančnem odboru narodne skupščine naslednje amandmane: 1. amandman za izenačenje staroupokojenec z rednimi upokojenici. 2. amandman za spremembo zakona o mestih. 3. amandman za ukinitvev uredb o znižanju plač državnih uslužbenec z dne 19. IX. in 25. X. 1935. 4. amandman za spremembo 1. toč. 36. čl. zakona o neposrednih davkih glede stroškov za vzdrževanje hiš ter za izpopolnitev 2. toč. 34. čl. zakona o neposrednih davkih glede za 30% nižje ocenitve stanovanj in lokalov hišnih posestnikov. 5. amandman k členu 37. II. zakona o neposrednih davkih v svrhu znižanja davčne postavke na 3 odstotke za lastnike novih hiš.

Občni zbor društva hišnih in zemljiških posestnikov za Studence in okolico

V nedeljo, dne 14. februarja t. l. ob 14. uri se je vršil v dvorani g. Špuraja v Studencih dobro obiskani občni zbor društva hišnih in zemljiških posestnikov za Studence in okolico v Studencih, katerega se je udeležil tudi zvezni predsednik g. Frelih, župan Alojzij Kaloh in občinski blagajnik g. Franc Pušnik za občino Studenci ter trije gospodje delegati bratskega društva mariborskega.

Po pozdravnem nagovoru g. predsednika Ivana Novaka v slovenskem in nemškem jeziku je poročala tajnica ga. Novakova o društvenem delovanju, na to pa je podal svoje poročilo o blagajniškem stanju blagajnik g. Anton Zimšek, preglednika računov častni član g. Vokač Srečko in g. Majhen Ivan pa sta poročala, da sta našla blagajno v najlepšem stanju, kar vse se je z odobravanjem vzelo na znanje. Častni član g. Vokač Srečko pa je na to predlagal absolutorij staremu odboru.

Na to se je vršila volitev novega odbora in so bili izvoljeni naslednji: Za predsednika: g. Novak Ivan; za podpredsednika: g. Kuralt Franc, za odbornike gg. Vošnik Franc, Gradišnik Franc, Malek Avgust, Korošec Jurij, Zimšek Anton, Gobec Franc, Omulec Rudolf, Klobasa Jaka, Ledenik Karol, Vogelnic Josip, Rataj Josip in ga. Marica Novakova.

Za namestnike: gg. Belina Rok in Antončič Franc.

Za tajnico: ga. Marica Novakova.

Za blagajnika: g. Zimšek Anton.

Za pregledovalca računov častni član g. Vokač Srečko in g. Ledenik Karol.

Članarina za leto 1937. se je soglasno določila na 20 Din.

Za tem je podal zvezni predsednik gospod Frelih izerpno poročilo o davčnih in drugih stanovskih zadevah ter odgovarjal na razna vprašanja, stavljena od zborovalcev, za kar se mu je predsednik Novak iskreno zahvalil.

Nato so govorili še razni zborovalci, ko se nihče več ni oglasil k besedi, se je predsednik Novak zahvalil za udeležbo in sklenil občni zbor ob 17. uri.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Mariboru

Mariborski hišni posestniki so zborovali v nedeljo, dne 28. februarja t. l. dopoldne v veliki dvorani pri »Orlu«. Dvorana je bila nabito polna. Zbor je otvoril predsednik Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico g. Otmar Meglič. Poročali so poleg predsednika tajnik dr. Vilko Marin, blagajnik Makso Merčun in preglednik Kus. Društvo šteje 857 članov in se je v pretekli poslovni dobi zavzelo za številne zadeve, ki se tičejo hišnih posestnikov, kakor so znižanje davčnih bremen, zaščita zadolženih hišnih posestnikov, znižanje zgradarine pri novih hišah na 3%, zvišanje odbitka za vzdrževanje zgradb od 25 na 30%, znižanje obrestne mere pri državnih Hipotekarni banki. V društveni odbor so bili izvoljeni: O. Meglič, predsednik; H. Sax, podpredsednik; M. Merčun, blagajnik; dr. V. Marin, tajnik. Odborniki: L. Barta, dr. Glančnik, A. Filipič, J. Smerdu, Jakob Lah, dr. Ferdo Lašič, V. Lašič, I. Lukman, A. Paš. Revizorji: A. Kus, A. Lenz in R. Vodeb. Pri slučajnostih je spregovoril predsednik banovinske zveze g. Frelih iz Ljubljane, ki se je v izčrpnih izjavah dotaknil vseh perečih vprašanj, ki se tičejo hišnih posestnikov. Zlasti je naglašal, naj bi se davki, ki se plačujejo v naši banovini, uporabili izključno za svrhe naše banovine. G. Meglič je poudarjal, da število uradnikov na mestni občini za današnje čase vse preveč narašča in da ni nikakor na mestu novi načrt za zgradbo nove tržnice, ki ne spada na Vojaški trg, marveč na Glavni trg.

Spor med beograjskimi hišnimi posestniki in dimnikarji

Združenje hišnih posestnikov v Beogradu je koncesioniranim dimnikarskim mojstrom napovedalo bojkot. Hišni posestniki ne bodo pustili v svoje hiše nobenega dimnikarja, ki je uslužben pri koncesioniranih dimnikarskih mojstrih. Predsednik društva hišnih posestnikov trdi, da znašajo mesečni dohodki koncesioniranih dimnikarjev nad 100.000 Din, ker ba je dimnikarji fingirajo najrazličnejše kvare v dimnikih ter tako zaračunavajo visoke stroške. Organizacija hišnih posestnikov se je proti koncesioniranim dimnikarjem že nekajkrat pritožila in ker to ni zaleglo, se je sedaj odločila za bojkot z zahtevo, naj opravljajo potrebna dela dimnikarji, ki niso v službi koncesionarjev. Do spora je prišlo menda baš zaradi tega, ker bi se morala še ta mesec uveljaviti nova dimnikarska tarifa.

Zgradarine oproščena kmečka poslopja v turističnih krajih

V Službenih novinah je pred kratkim izšel pravilnik o proglasitvi tujskoprometnih krajev. Na podlagi tega pravilnika je trgovinsko ministrstvo izdalo seznam takih krajev. Pri tej priložnosti je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal pojasnila glede odmere hišno-najemninskega davka v teh krajih, na poljedelska poslopja v zvezi z določbami točke 15, člana 32 za kona o neposrednih davkih.

V smislu te točke so poslopja v vaseh in kmetskih občinah tudi zunaj rajona mest in mestec, proglašeni za javna zdravilišča, trajno oproščena plačevanja hišno-najemninskega davka.

Po pravilniku o tujskoprometnih krajih imamo: 1. tujskoprometne kraje podnebnega značaja, 2. kopaliskega značaja in 3. tujskoprometne kraje v ožjem pomenu besede.

Po pojasnilu davčnega oddelka finančnega ministrstva se morejo smatrati za javna zdravilišča po tej razdelitvi tujsko-

prometni kraji podnebnega značaja in kopaliskega značaja. To se vidi iz določb člena 9. pravilnika o proglasitvi tujskoprometnih krajev. Toda za tujskoprometne kraje v ožjem smislu se po obeležbi, ki jim jo daje čl. 5. pravilnika, ne morejo smatrati zdravilišča. Zato se ima v krajih, ki imajo značaj zdravilišč, to je ne glede na to, ali so ti kraji vasi ali mesta, potegniti rajonska črta in poslopja znotraj te črte obdavčiti s hišnonajemninskim davkom. Na račun amortizacije stroškov za vzdrževanje in upravo se ima odšteti 25 odstotkov od brutto najemnine. V tujskoprometnih krajih v ožjem pomenu besede, v kolikor veljajo ti kraji za vasi, pa odpade potegnitev rajonske črte, ker se takšni tujskoprometni kraji ne smatrajo za zdravilišča. Tako se ima ravnati že pri odmeri hišnonajemninskega davka za leto 1937.

Prebivalstvo Jugoslavije

Zadnja leta lahko računamo, da znaša naravni prirastek vsako leto nad 200.000 ljudi in tako se še prej kot v vsakih petih letih pomnoži prebivalstvo naše države za 1 milijon ljudi. To dokazujejo tudi številske ljudskih štetij za 1921 in 1931.

V naslednjem podajamo par številko o gibanju prebivalstva naše države.

Cenitev za leto 1913	13,000.000
Cenitev 1. decembra 1918	11,606.000
Štetje 31. januarja 1921	11,984.911
Štetje 31. marca 1931	13,934.038
Cenitev 31. decembra 1935	14,950.000

Iz teh podatkov je razvidno, če primerjamo samo zadnji dve številki, da se je v 4 letih in 9 mesecih število prebivalstva v naši državi povečalo za več kot 1 milijon ljudi.

Naslednje številke kažejo naš naravni prirastek po odbitju izseljevanja v zadnjih letih po cenitvah, vedno za zadnji dan leta:

1931	14,090.000
1932	14,300.000
1933	14,514.000
1934	14,730.000
1935	14,950.000

V teh štirih letih se je od konca 1931 do konca 1935 število prebivalstva naše države povečalo za 860.000 ljudi in je znašal prirastek leta 1932. 210.000, leta 1933. 214.000, leta 1934. 216.000, leta 1935. pa že 220.000. V tem tempu lahko pričakujemo, da bo kaj kmalu naraslo vsako leto število prebivalstva za okoli četrtr milijona letno, zlasti ker je v zadnjih letih izseljevanje slabo, pa se tudi mnogo naših izseljencev vrača v domovino.

Boj proti stenice

Med najostudnejši mrčes, ki ga je zelo težko odpraviti, spada brezdvomno posteljna stenica. Kakor znano, se stenica boji luči in se loti svoje žrtve samo ponoči. Če pustimo v sobi goreti luč, ostanejo stenice v svojih skrivališčih in to so navadno špranje v posteljah, špranje pri vratih ali pa se skrivajo pod tapetami. V teh skrivališčih ležejo tudi jajca. Ponoči ležejo na postelje, če pa jim je na poti kakšna ovira, ležejo po stenah in stropu in se od tam spuste na posteljo. Zato se tudi ne ubranimo stenice na ta način, da postavimo noge postelje v posode z vodo. Pozimi stenice navadno zginejo, spomladi se pa zopet pojavijo. S pohištvom prenašamo stenice iz enega stanovanja v drugo. Kjer se stenice vgnezdijo, jih je zelo težko pregnati. Iz pohištva jih odpravimo s tem, da ga razstavimo, temeljito namažemo s petrolejem in pustimo, da petrolej več ur učinkuje. Železne postelje je najbolje, če jih razžarimo ali pa močno segrejemo s špirtnim plamenom. Mesto petro-

leja je dobra tudi voda, v kateri namočimo tobak, najboljši pa je eno-, dvo- ali večprocentni sublimatalkohol, vendar zadnji ni povsod uporabljen, ker je strupen. Stare žimnice je najbolje sežgati, ker se drugače stenice samo prenesejo drugam. Najučinkovitejše sredstvo pa je, da pustimo vse stanovanje ciklonizirati pod vodstvom strokovnjaka.

Pik stenice povzroča srbeče bolečine in noči brez spanja. Navadno piči stenica na vratu in rokah ali na delih telesa, ki ponoči niso pokriti. Verjetno je tudi, da stenice prenašajo marsikako nalezljivo bolezen.

Sežigajte smeti

Mestno poglavarstvo v Ljubljani je po sklepu mest. sveta in po odobritvi banske uprave izdalo odredbo o čistoti in higieni. Točka 5. te odredbe se glasi: Smeti, ki so določene za odvoz, se morajo, v kolikor so gorljive, najprej v štedilniku sežgati ter postaviti ob določenem času v vežah poslopij, odkoder jih strese smetar v vozove za smeti. S sežiganjem se napravijo smeti zdravstveno neškodljive, ker se s tem uničijo tudi morebitne kužne kali, manjša se pa tudi količina smeti, kar olajša njih odvoz. Ponovno se pa opozarja prebivalstvo, zlasti lastnike mesnic, trgovin z živili in delavnic, da so dolžni sami poskrbeti za odvoz večjih količin odpadkov, pokvarjenih živil in zelenjave ter drugih organskih ter hitro se razkrajajočih odpadkov, katere morajo na primernem, od človeških bivališč čim bolj oddaljenem kraju (vrtovih, njivah, travnikih) zakopati v zemljo ali pa odložiti v pravilno zgrajeno tesno pokrito kompostno jamo. Ravnotako morajo stranke same poskrbeti za odvoz oziroma odstranitev poginulih mačk, psov in drugih domačih živali po mestnem konjaču.

Praktična novost

za boljše hiše je električni zvonec s telefonom in zvočnikom. Ko pritisne obiskovalec ali tujeec na gumb, vpraša domačin v stanovanju: Kdo je in kaj hoče? Potom navedene naprave slišiš vse, kar Ti pove in mu daš potrebna pojasnila brez vsakega odpiranja vrat kar na ulico. Po potrebi se opremi zraven še priprava za odpiranje in zapiranje vrat. Ta novost bo dobrodošla posebno onim hišam, ki so obdane z vrtovi ali parki in je treba za obiskovalci vsako pot zunanja vrata odpirati in zapirati.

Nov hišni red

je izdalo Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani. Sklicevanje hišnih posestnikov na stari hišni red bi bilo pred sodiščem brezpredmetno. V novem hišnem redu so napravljene tozadevno važne spremembe. Nov hišni red se dobi v društveni pisarni v Salendrovi ulici št. 6. Važno je, da si ga preskrbi vsak hišni posestnik.

Narodnim poslancem so povišali dnevnice

Pred kratkim je bil na seji Narodne skupščine sporočen narodnim poslancem sklep administrativnega odbora, da se jim povišajo posebni prispevki za nepredvidene izdatke od sedanjih 50 Din na 100 Din in sicer tako, da stopi povišanje v veljavo od začetka proračunskega leta 1936-1937. Narodna skupščina je ta sklep soglasno sprejela. Vsak narodni poslanec dobi za čas od aprila 1936 do konca februarja 1937 18.000 Din, v bodoče pa namestu 1500 Din 3000 Din mesečno poleg dnevnice. Ta sklep je bil kot rečeno sprejet soglasno.